

# Chevron przeciwko mieszkańcom Żurawłowa

9 listopada 2013

7 listopada 2013 roku w sądzie rejonowym w Hrubieszowie rozpoczął się proces cywilny przeciwko mieszkańcom Żurawłowa i sąsiednich miejscowości, którzy od ponad 5 miesięcy stawiają skuteczny opór próbom rozpoczęcia poszukiwania gazu łupkowego. Stroną pozywającą jest amerykański koncern Chevron, który wystąpił z żądaniem zabezpieczenia posiadania, czyli odblokowania dzierżawionych przez siebie działek. Pomimo, że przez cały okres blokady, w różnych odstępach czasowych, przez punkt protestacyjny przewinęło się kilkuset demonstrantów i sympatyków ich postulatów, przedstawiciele firmy wytoczyli proces trzynastu wybranym przez siebie mieszkańcom. Za wezwaniem tych konkretnych osób kryje się najprawdopodobniej zamierzona strategia rozbicia jedności protestujących poprzez personalizację sporu oraz zamiar sparaliżowania oporu reszty dzięki ukaraniu najaktywniejszych uczestników blokady.

Konflikt między obiema stronami wkroczył w obecną fazę 3 czerwca 2013 roku, gdy zlecniodawcy Chevronu próbowali ogrodzić wydzierżawioną działkę. Zamiar ten podjęto bez zgody mieszkańców Żurawłowa i okolic, którzy już w styczniu 2012 roku, w znacznej osobowo liczbie, wyrazili negatywną opinię na temat inwestycji i obecności koncernu w swym najbliższym sąsiedztwie. Rzeczniczka Chevronu Grażyna Bukowska poinformowała, że wystąpienie na drogę sądową przeciwko mieszkańcom ma związek z „naruszeniem prawa dostępu do nieruchomości”. Jednocześnie firma złożyła wniosek o zabezpieczenie powództwa, które pozwoli na użytkowanie terenu w Żurawłowie do czasu wydania wyroku. „Sąd przychylił się do tego wniosku, ale protestujący złożyli już zażalenie na tę decyzję”.

Rozprawa sądowa jest dalszą konsekwencją strategii przyjętej

przez Chevron od początku sporu. Polegała ona na filmowaniu protestujących, ustalaniu ich tożsamości i donoszeniu nań na policję. W całej sprawie zwraca uwagę forma pozwu, w której osoba prawna, jaką jest Chevron występuje przeciwko indywidualnym jednostkom. Ludzie wezwani przed wymiar sprawiedliwości zostają wystawieni na ryzyko kar finansowych, których konsekwencje będą ponosić osobiście i bezpośrednio, z własnego budżetu. Ciało kierownicze Chevronu natomiast, nadzorujące i kształtujące politykę firmy, bez względu na nadużycia jakie przyniosą jego prace, nie poniesie personalnych konsekwencji, a cały karb odpowiedzialności spocznie jedynie na wizerunku i budżecie firmy.

O inauguracji bieżącego postępowania sądowego bardzo zdawkowo i jednostronnie poinformowały media głównego nurtu. Materiał dziennikarski zaprezentowany w wieczornym wydaniu „Wiadomości” TVP1 skupił się przede wszystkim na podkreśleniu potencjału łupkowego i konieczności prowadzenia wydajnej polityki informowania i przekonywania mieszkańców w tym zakresie. Warto w tym kontekście przypomnieć, że postępowi prac Chevronu w Polsce towarzyszy zastanawiający przepływ kadr na styku mediów głównego nurtu, władz wysokiego szczebla i samej firmy. Obecna rzeczniczka Chevronu, Grażyna Bukowska, wcześniej związana z telewizją publiczną, przeszła do swojego nowego pracodawcy bezpośrednio z redakcji TVN. Kolejna reprezentantka filii amerykańskiego koncernu w Polsce to Nina Różańska, która jeszcze nie tak dawno pełniła funkcję doradczyni wojewody lubelskiego.

Wejście na drogę sądową przez Chevron i jego ciało kierownicze w Polsce (m.in. John Claussen) zbiega się w czasie z rozpoczęciem nowej kampanii marketingowej w mediach. Od października w Internecie i w najbardziej popularnych stacjach telewizyjnych Chevron emituje reklamy, w której przedstawia siebie jako dobrego sąsiada społeczności wśród których pracuje. Rozprawa w hrubieszowskim sądzie stanowi wyraźny dysonans między komunikatami PR firmy a dostrzegalną praktyką.

Obserwując przedłużający się spór na Zamojszczyźnie należy pamiętać, że jego bezpośredni sprawca i kreator rezyduje w Warszawie. Wydając koncesje na prace geologiczne i nie wsłuchując się w głos lokalnych społeczności rząd Platformy Obywatelskiej, urzędnicy z Ministerstwa Środowiska i lubelscy samorządowcy ignorują prawo do samodzielnego wyboru mieszkańców Żurawłowa, Szczelatyna i Rogowa oraz trzymają ich w bezustannym klinczu. Motywacje tych dwóch pierwszych zostaną ostatecznie obnażone już na przestrzeni najbliższych miesięcy. Koncesja geologiczna przykrywająca gminę Grabowiec straci swoją ważność 6 grudnia bieżącego roku. Chevron, czego nie ukrywa, stara się o przedłużenie jej ważności oraz poszerzenie o pozwolenie na odwierty. Jeżeli MŚ, jak i centralny rząd, przychylią się do tego wniosku dramat rozgrywający się na Zamojszczyźnie zostanie przedłużony, a ludzie z otoczenia Donalda Tuska, Marcina Korolca, Piotra Woźniaka i Bronisława Komorowskiego potwierdzą swoją sympatię dla inwazyjnej gospodarki, a także niechęć do oddolnych, demokratycznych procedur.

Będzie to istotny sprawdzian jako, że przynajmniej od dwóch lat Ministerstwa Środowiska, Gospodarki i Spraw Zagranicznych wiedzą o przypadkach poważnych naruszeń praw człowieka lub zanieczyszczeń środowiska, w których współuczestniczył Chevron podczas swoich prac w Ekwadorze, Birmie, Kamerunie, Nigerii i Brazylii. Jak do tej pory żadna z instancji polskiego rządu nie zdystansowała się wobec poszczególnych przypadków związanych z aktywnością firmy w tych krajach, dając za to Chevronowi zielone światło na działalność poszukiwawczo-wydobywczą w granicach RP.

Autor: Damian Żuchowski  
Dla „Wolnych Mediów”

## **BIBLIOGRAFIA**

1. „Korporacja-gigant pozywa rolników z Żurawłowa”  
<http://www.itvl.pl/news/korporacja-gigant-pozywa-rolnikow-z-zu>

rawłowa

2. Jacek Szydłowski, „Chevron pozwał protestujących w Żurawlowie”

<http://www.dziennikwschodni.pl/apps/pbcs.dll/article?AID=/20131107/ZAMOSC/131109652>

3. Joanna Nowicka, „Żurawlów: Protestujący stanęli przed hrubieszowskim sądem”

<http://hrubieszow.naszemiasto.pl/artukul/2059384,zurawlow-prot estujacy-staneli-przed-hrubieszowskim-sadem,id,t.html>

4. „Koncern Chevron pozwał mieszkańców Żurawłowa. Stanęli przed sądem za opór przed łupkami”

<http://tvp.info/informacje/polska/staneli-przed-sadem-za-opor-przed-lupkami/12947556>